

INNEHÅLL:

BESLUT "NATURRESERVAT GAMMELSÄTERN": 1991-10-21
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT GAMMELSÄTERN"
REGISTERUPPGIFTER "NATURRESERVAT GAMMELSÄTERN"

LÄNSSTYRELSEN
KOPPARBERGS LÄN
Miljövårdsenheten

BESLUT: 1991-10-21
DNR: 2311-6971-89 (2039)

BILDANDET AV NATURRESERVATET GAMMELSÄTERN, ÄLVDALENS KOMMUN
(5 bilagor)

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1991:641) ett område, som avgränsas med innerkanten av en kraftigt punktstreckad linje på bifogad besluts-karta, bilaga 2, som naturreservat. När detta beslut vunnit laga kraft upphävs länsstyrelsens tidigare fridlysningsbeslut 1930-03-28.

Naturreservatets namn skall vara naturreservatet Gammelsättern.

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara en bäckdalgång med förekomst av guckusko och annan, för norra Dalarna, ovanlig flora.

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförfordningen (1976:484 omtryckt 1987:939, 9 § därefter ändrad 1991:1165 vilka anges nedan.

A. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNING I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHET INOM RESERVATET

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. uppföra ny byggnad eller anläggning,
2. spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller dämna,
3. avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd med undantag av vad som framgår av skötselplanen,
4. anlägga mark- eller luftledning,
5. inplantera för området främmande växt- eller djurart,
6. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, svampar och lavar,
7. framföra motordrivet fordon i terrängen,
8. jaga annat än älg, rådjur, räv och hare,
9. skogsgödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.

B. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSLAGEN ANGÅENDE MARK-ÄGARES OCH ANNAN SAKÄGARES SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÄNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av bifogad skötselplan, bilaga 3.

C. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. göra åverkan på mark eller på geologiska naturföremål,
2. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, svampar och lavar,
3. fånga eller insamla djur,
4. inplantera för området främmande växt- eller djurart,
5. framföra motordrivet fordon i terrängen. Undantag skall gälla naturvårdsförvaltare vid tillsyn och förvaltning.

D. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN RÖRANDE NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN AV RESERVATET

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltning m.m. som framgår av skötselplanen, bilaga 3.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen i Kopparbergs län.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Redan i mars 1930 fridlyste länsstyrelsen ett område, om cirka 50 ha, norr om Gammelsätterns fåbod. Anledningen var att man ville skydda två rika populationer av den sällsynta orkidén guckusko. Enligt fridlysningsbestämmelserna förbjöds all slags skadegörelse och åverkan.

Länsstyrelsen skickade 1982 ett förslag till skötselplan för området på remiss till sakägare och myndigheter. Som ett resultat av remissvaren inleddes 1983 förhandlingar i syfte att förvärva reservatsmarken till staten dock för att gälla ett mindre område än det ursprungliga. Det ansågs vara tillfylllest att skydda cirka 200 meter på ömse sidor om Gammelsättersbäcken, vilket motsvarar 32,3 ha.

Efter att marken förvärvats 1991 remitterade länsstyrelsen ånyo ett förslag till beslut samt skötselplan. Skötselplanen var något modifierad jämfört med 1982 års version. Remissinstanserna tillstyrkte länsstyrelsens förslag.

MOTIVERING TILL BESLUTET

Länsstyrelsens tidigare fridlysningsbeslut från 1930 saknar bland annat föreskrifter för allmänheten, föreskrifter för markägare samt föreskrifter om naturvårdsförvaltningen. Ett nytt reservatsbeslut innebär klargöranden i detta avseende. Florans skyddsbehov kan tillgodoses i tillräcklig grad även med en snävare avgränsning av reservatet än det ursprungliga.

En närmare beskrivning av området ges i bifogad skötselplan.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, blankett 2:1.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Lilly Hansson jämte delamöterna Per-Erik Aarnseth, Bertil Andersson, Börje Andersson, Karl Boo, Ann-Christine Dåderman, Lars-Ove Hagberg, Karl-Gustaf Holmen, Eva Kungsmark, Bengt Nylund, Olle Olsson, Lillemor Rudholm, Lennart Thorslund och Nicke Welin-Berger.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Leif Svensson, förste länsassessor Stig Holback, avdelningsdirektör Björn Risinger, miljövårdsdirektör Stig-Åke Svenson och förste byråsekreterare Jan Larspers föredragande.

Lilly Hansson

Jan Larspers

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Registeruppgifter
5. Hur man överklagar, blankett 2:1

LÄNSSTYRELSEN
KOPPARBERGS LÄN
Miljövårdsenheten

SKÖTSELPLAN

Bilaga 3

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET GAMMELSÄTERN I ÄLVDALENS
KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD

I ALLMÄN BESKRIVNING

- 1 Administrativa data
- 2 Motivering till beslutet samt föreskrifter
- 3 Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden
 - 3.1 Naturförhållanden
 - 3.2 Kulturhistoriska förhållanden
 - 3.3 Nuvarande markanvändning
 - 3.4 Tillgänglighet
 - 3.5 Slitage- och störningskänslighet
 - 3.6 Källuppgifter

II PLANDEL

- 1 Disposition och skötsel av mark och vatten
 - 1.1 Övergripande mål
 - 1.2 Generella riktlinjer
- 2 Anordningar för rekreation och friluftsliv
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Riktlinjer och åtgärder
- 3 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

SKÖTSELPLAN

FÖRORD

Föreliggande skötselplan är upprättad på grundval av den botaniska inventering som utfördes av Roland von Bothmer 1975 samt länsstyrelsens skötselplaneförslag från 1982. Hela området utgör ett skötselområde.

Skötselplanen är av detaljerad typ.

SKÖTSELPLAN

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET GAMMELSÄTERN, ÄLVDALENS KOMMUN

I ALLMÄN BESKRIVNING

1 ADMINISTRATIVA DATA
(Se registeruppgifter)2 MOTIVERING TILL BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER
(Se förslag till reservatsbeslut)

3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Reservatet är beläget omedelbart norr om Gammelsätterns fäbod och utgörs av en bäckdalgång i nord-sydlig riktning, som på var sida är omgiven av moränsluttningar. Vid områdets nordgräns går bäcken ned i en sänka och försvinner helt ned i marken. I zonen närmast bäcken är vegetationen ymnig med trädskikt av i huvudsak gran och björk. Fältskiktet består av flera örtinslag av fjällvegetationstyp som fjällkvanne, fjällskära och fjälldunört samt även arter, med höga näringskrav, som är ovanliga i norra Dalarna exempelvis gullpudra, bäckbräsa, kärrfibbla och gökblomster. Fyra orkidéarter växer i området, förutom guckusko även spindelblomster, grönkulla och korallrot. Guckuskon förekommer på tre lokaler i reservatet, dels i söder nära fäboden, dels på två lokaler i norr vid en mindre skogstjärn. På de omgivande moränsluttningarna dominerar mager tallskog med inslag av granskog där marken är fuktigare. Även enstaka mindre kärr förekommer. Södra delen av området är delvis kalhugget, helt nära och på ett ställe ända fram till bäcken. De omgivande moränsluttningarna är tänkta som skyddszoner mot den känsliga bäckdalen.

3.2 Kulturhistoriska förhållanden

Gammelsätterns fäbod söder om reservatet är en av Särna sockens äldsta fäbodar. På fäboden finns ett 40-tal byggnader varav tre nyare fritidshus. Den äldre bebyggelsen är ibland lätt moderniserad. En del av husen är i ursprungligt skick exempelvis några eldhus. Gammelsättern är klassat som lokalt intresse ur kulturmiljösynpunkt. Avgränsningen för områdets kulturvärden berör södra delen av reservatet.

3.3 Nuvarande markanvändning

Jakt, skogsbruk och friluftslivsutnyttjande är de enda former av markanvändning som bedrivs i området.

3.4 Tillgänglighet

Området ligger endast 500 meter öster om väg 295 mellan Älvdalen och Särna. En bilväg leder fram till Gammelsätterns fäbodar strax söder om reservatet. Från denna väg leder en stig in i området.

3.5 Slitage och störningskänslighet

Det är viktigt att besökare i området kanaliseras till en markerad stig för att förhindra att trampskador uppstår vid guckuslokalerna.

3.6 Källuppgifter

Roland von Bothmer: Botanisk inventering av Gammelsätterns naturreservat. SNV PM 612, 1975.

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Den allmänna målsättningen för reservatets skötsel är att bibehålla förutsättningarna för en livskraftig utveckling av

guckuskoförekomsten och den i övrigt rika floran längs bäcken.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av skogsområde

Skogen skall få utvecklas fritt med undantag av röjning av granbuskar och lövsly vid guckuskolokalerna om behov föreligger.

1.2.2 Jakt

Endast jakt på rådjur, älg, räv och hare skall bedrivas i reservatet.

1.2.3 Skogsbrand

Uppkommer skogsbrand skall normala brandbekämpningsåtgärder vidtagas.

1.2.4 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatets gräns skall utföras enligt svensk standard (SIS 031522) och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

1.2.5 Tillsyn

Förvaltarens tid för tillsyn av reservatet beräknas omfatta ett dagsverke per år.

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Reservatet är relativt välbesökt under försommaren då guckuskon blommar. Smärre åtgärder bör göras för att underlätta för besökarna i området.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Parkeringsplats, gångstig

Åtgärder: En mindre parkeringsplats iordningställs i södra delen av reservatet (se skötselplanen). Uppmärksämningen av den befintliga gångstigen till skogstjärnen i norr ses över.

2.2.2 Information

Åtgärder: En informationstavla med beskrivning av reservatet uppsätts i anslutning till parkeringsplatsen.

3 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Allmänt

Kostnaderna som redovisas bygger på uppskattningar och 1991 års prishöjning. Dagsverkskostnaden 1.200 kronor avser lönekostnader, kostnad för arbetsledning, utrustning och hyror.

Engångsåtgärderna bör kunna genomföras på sikt med statliga beredskapsmedel. De årliga tillsyns- och underhållskostnaderna belastar anslaget "vård av naturreservat m.m."

Engångsåtgärder:

Iordningställande av parkering, utmärkning av reservatets gräns, uppsättning av informationstavlorna och markering av stig.

20 dv å 1.200 kronor	24.000:-
Material- och maskinkostnad	50.000:-
Totalt engångsåtgärder	74.000:-

Tillsyn och underhåll:

Tillsyns- och underhållsåtgärder

2 dv å 1.200:-	2.400:-
Materialkostnad	2.600:-

2777_Gammelsättern.txt
Total kostnad/år 5.000:-

LÄNSSTYRELSEN REGISTERUPPGIFTER Bilaga 4
KOPPARBERGS LÄN
Miljövårdsenheten

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET GAMMELSÄTERN

Namn: Naturreservatet Gammelsättern
Kommun: Älvdalen
Läge: Ca 10 km sydost om Särna
Kartblad: Ekonomiska kartan 15D 6-7 c-d
Gräns: Innerkanten på den kraftigt punkt-
streckade linjen på bifogad besluts-
karta, bilaga 2.
Fastigheter: Särnaby 87:4
Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen
Markägare: Staten genom naturvårdsfonden
Areal: 32,3 ha
Naturtyper: Bäckdalgång
Landskapstyp: Skogslandskap
Naturgeografisk region: Förfjällsregion med huvudsakligen
nordligt boreal vegetation
Skyddsmotiv: Botaniska
Skyddsföreskrifter: Indispensabla: A1 - A9
Skyddsföreskrifter
produktiv skogsmark: A3, A9
Befintliga anlägg.: -
Planerade anlägg.: Parkering, informationstavlor
Skötselplan: Föreskrifter under D
Inventeringar: Se källuppgifter i skötselplan